

УДК 379.822(477.85/.87):[94:008]

МУЗЕЙ ГУЦУЛЬЩИНИ ЯК ЗАСІБ І ФОРМА ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Василь ОЗОРОВИЧ – здобувач III Освітньо-наукового ступеня,
Навчально-наукового інституту мистецтв, Прикарпатський національний університет
ім. В. Стефаника, м. Івано-Франківськ
<https://orcid.org/0009-0003-8692-1977>
<https://doi.org/10.35619/ucpmk.50.985>
vasyl.ozorovych.22@pnu.edu.ua

Ольга ФАБРИКА-ПРОЦЬКА – доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри музичної
україністики та народно-інструментального мистецтва Навчально-наукового інституту мистецтв,
Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, м. Івано-Франківськ
<https://orcid.org/0000-0001-5188-1491>
olga.fabryka-protska@pnu.edu.ua

Комплексно висвітлено функціонування музеїв Гуцульщини як осередків збереження та популяризації унікальної культури українських Карпат. Проаналізовано провідні музейні установи регіону, що репрезентують народне мистецтво, традиції, побут, духовність та ремесла гуцулів. Зазначено їхній внесок у формування національної ідентичності та розвиток етнографічного туризму. Доведено, що, незважаючи на складні реалії сьогодення в Україні, музеї Гуцульщини, сприяють збереженню та популяризації традиційної народної культури, виховуючи нове покоління українців на засадах національних традицій. Завдяки зусиллям музейних працівників, дослідників та громади, гуцульська культура продовжує жити та розвиватися, збагачуючи національну та світову культурну спадщину.

Ключові слова: матеріальна культура, Гуцульщина, музеї, історія, мистецтво, етнографія, ремесла, музичний інструментарій, експонати.

Актуальність дослідження теми. Гуцульщина – один із найяскравіших етнокультурних регіонів України, розташований у Карпатах. Цей унікальний етнографічний регіон Українських Карпат охоплює частини Івано-Франківської, Чернівецької та Закарпатської областей, відомий своєю самобутньою духовною та матеріальною культурою. Унікальна духовна спадщина, розмаїття ремесел, самобутній побут та обрядовість гуцулів давно привертають увагу етнографів, мистецтвознавців та туристів як з України, так і з інших країн. Саме музеєзнавство на Гуцульщині відіграє ключову роль у збереженні та популяризації цієї багатой спадщини.

На сьогодні музеї є як науково-дослідними інституціями, так і учасниками культурного, соціального, освітнього та дозвілєвого життя населення. Варто погодитися з думкою А. Позняка про те, що в кризових умовах сьогодення в Україні (спочатку період пандемія, а згодом і повномасштабне російське військове вторгнення в Україну) діяльність різноманітних музеїв набуває нового змісту і значення, що визначає актуальність культурологічних досліджень у цьому напрямку [12].

Мета статті полягає у комплексному розкритті функціонування музеїв Гуцульщини в аспекті збереження культурної спадщини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідники О. Афанасьєва, Є. Бурлака та Ю. Маркіна розглядають у своїх працях класифікацію скансенів [1] Типологізації скансенів України присвячені роботи Д. Каднічанського. Окремі аспекти створення та функціонування музейних закладів просто неба висвітлюють праці М. Брич [3], Характерні риси становлення та розвитку скансенів в Україні початку ХХІ ст. в аспекті культурно-дозвілєвої складової досліджує Ю. Борисенко [2]. історію виникнення скансенів України досліджує А. Данилюк [4]. Проте є напрацювання науковців, які мають практичну цінність для цього дослідження. Йдеться про публікації Р. Гули, В. Борисенко, М. Чорій, В. Головачко, Т. Хоменко, Ю. Колісник, Л. Чухрай та ін.

Виклад основного матеріалу. На основі тематичної спрямованості, форм власності та культурно-історичних особливостей регіону формується типологія музеїв. Серед основних типів музеїв на Гуцульщині варто виділити: етнографічні, художні, меморіальні, природничі, історичні, літературні, музеї просто неба (скансени), приватні.

Етнографічні музеї є на сьогодні найбільш поширеним типом у етнорегіоні. Вони демонструють традиційний побут, народні ремесла, одяг, музичні інструменти, релігійні предмети, обряди тощо. До них належать: *Музей гуцульського побуту та мистецтва* у Верховині, *Делятинський краєзнавчий музей*, *Приватний етнографічний музей* (с. Фитьків), чисельна кількість приватних садиб-музеїв. Одним із найважливіших у регіоні є *Національний музей народного мистецтва Гуцульщини та Покуття* (1926 р.), розташований у м. Коломия, фонди якого нараховують понад 50 тис. експонатів, що охоплюють гуцульське

та покутське народне мистецтво – різьблення, ткацтво, кераміку, вишивку тощо. *Етнографічний музей просто неба «Хата-Гражда»* (с. Криворівня) відображає реконструйоване традиційне гуцульське житло (гражда). Відвідувачі можуть побачити окремі елементи архітектури, побут гуцулів.

Популярним у Верховині впродовж десятиріч є *Музей гуцульського побуту, етнографії та музичних інструментів Романа Кумлика*. Приватна музейна ініціатива, започаткована музикантом і краєзнавцем Р. Кумликом. Експозиція охоплює предмети щоденного вжитку, музичні інструменти та традиційний одяг гуцулів. Відвідувачам також пропонують живі екскурсії з демонстрацією гри на трембіті, цимбалах, флюярі. Експонати збиралися протягом 30 років – це предмети побуту, давній гуцульський одяг, знаряддя праці, грошові знаки різних часів та багато іншого, що дає уявлення про життя гуцулів. Але предметом особливої гордості господаря є колекція музичних інструментів.

Центром культурного надбання Гуцульщини вважають *Косівський музей народного мистецтва та побуту Гуцульщини* як філія Національного музею народного мистецтва Гуцульщини та Покуття імені Йосафата Кобринського [5]. Колекція музею нараховує майже п'ять тисяч експонатів (гуцульські вироби з дерева, металу, тканини, а також зразки декоративного мистецтва). Музей розташований в будинку-пам'ятці архітектури (XIX-XX ст.). Привертають увагу речі декоративно-ужитковим мистецтвом XIX-XX ст., а саме господарсько-побутового призначення (черпаки, коновки, пасківники, кептарі та кожухи, тайстри, пояси-череси, свічники, глечики та миски, які відзначаються вишуканими формами, оригінальним декоруванням та глибоким символічним змістом) [5].

Регіональний історико-краєзнавчий музей Гуцульщини заснований 1938 року. Експозиція музею привертає увагу своїм багатством предметів побуту, місцевого живопису, виставкою народного одягу та вишивки, виробами з дерева та глини.

На гуцульському декоративно-прикладному мистецтві (різьбі, ткацтві, вишивці, кераміці) зосереджені художні музеї. Серед таких музеїв варто виокремити унікальний *Музей Писанки* в Коломиї на Івано-Франківщині, споруда у формі велетенської писанки стала символом міста. В експозиції понад 12 тис. писанок із різних регіонів України та світу, що репрезентують багатство символіки та технік розпису. Писанки розміщені групами, відповідно до регіону України, де вони намальовані. Виставкова зала виконана у формі яйця та розфарбована у червоний колір.

Серед меморіальних музеїв, присвячених видатним діячам, які народилися або творили в етнорегіоні, варто назвати *Літературно-меморіальний музей І. Франка в Криворівні*, *Музей Г. Хоткевича*, *Меморіальний музей П. Плитки-Горицької* у Криворівні та ін.).

Криворівнянський літературно-меморіальний музей Івана Франка має виставкові зали, де відображено соціально-економічний стан Гуцульщини, однак головними експонатами є предмети, пов'язані з перебуванням І. Франка та інших видатних постатей у Криворівні. Музей має дві меморіальні кімнати, де раніше жила родина Франків. Інтер'єр цих кімнат відтворено згідно з розповідями тих, хто пам'ятає часи Каменяра. Відвідувачі можуть побачити ліжко, на якому спав письменник, риболовне знаряддя, а також багато прижиттєвих видань його творів. Окрім цього, в музеї є кімната, в якій відтворено інтер'єр гуцульської оселі кінця XIX – початку XX століття [6].

Природу Карпат, флору, фауну, геологію, екологію представляють природничі музеї (*Карпатський національний природний парк*, *Національний природний парк «Верховинський»*), *Музей карпатського лісу* (сmt. Делятин), *Музей нафтопромислів Галичини* (с. Пнів) та ін.

Про історію Гуцульщини, а саме про боротьбу за державну незалежність, участь у визвольних рухах, Першу й Другу світову війну чимало можна почерпнути у Музеї визвольної боротьби Гуцульщини у Верховині, *Народному музеї історії Надвірнянщини* (м. Надвірна), *Гуцульській світлиці-музеї* (м. Надвірна), *Музеї «Історія підпільної Української Греко-Католицької Церкви»* (с. Фитьків).

Літературні музеї охоплюють літературну спадщину, зокрема діяльність українських письменників на Гуцульщині (Музеї, присвячені Ользі Кобилянській, Василю Стефанику, Михайлу Коцюбинському, літературно-краєзнавчий музей Марійки Підгірянки (с. Білі Ослави).

Музеї просто неба (скансени) у Яремче, Ворохті, Верховині реконструюють гуцульські хати, господарські споруди, церкви та інші елементи традиційної архітектури.

Упродовж десятиріч незалежності у Надвірнянському р-ні Івано-Франківської обл. створено 15 громадських, відомчих і приватних музеїв, які активно залучають мешканців краю до надбань історико-культурної спадщини Гуцульщини і Покуття, пропагують музейні цінності, розвивають музейну справу. Серед них – п'ять шкільних історико-краєзнавчих і етнографічних музеїв у селах Добротів, Саджавка, Черник, Молодків, Красна та кабінет-музей «Карпатська спадщина» у Надвірнянському коледжі Національного транспортного університету [11].

Незвичним у Верховині є музей, присвячений феномену гуцульської магії та духовної культури – мольфарам, знахарям, цілителям, в якому зібрано предмети, що використовувались у обрядах та

лікуванні. Цікаво, що при музеї можна дізнатися про діяльність двох відомих мольфарів – Андрія Атаманюка (Гоя) та Михайла Нечая, можливо відвідати сакральний трикутник, інсценізовану зустріч зі знахарем-примівником, майстер-клас гри на дрімбі [10]. Серед експонатів можна побачити предмети, якими користуються знахарі для приготування цілющих настоянок або проведення своїх магічних ритуалів [8]. Музей гуцульської магії сприяє збереженню знань про дохристиянські вірування регіону.

Надзвичайно оригінальним у Верховинському присілку Швейково є приватний *Музей гуцульського побуту та мистецтва «У трембітаря»*, експозиція якого знайомить з історією походження мешканців Карпат, життям та побутом гуцула та гуцулки. Власником такого оригінального музею є музикант Н. Ілюк, керівник ансамблю «Гуцули». Серед експонатів – традиційний гуцульський одяг (та навіть приміряти його), народні музичні інструменти Гуцульщини, яких у колекції є більше сотні. Н. Ілюк на власному подвір'ї регулярно проводить екскурсії, майстер-класи гри на трембіті, дрімбі, цимбалах, дуді. Також можна скуштувати страви гуцульської кухні, попередньо замовивши обід у господарів музею [7].

Гуцульщина багата на приватні музеї, створені ентузіастами чи місцевими громадами, часто присвячені конкретній темі (наприклад, музичним інструментам, мольфарам, вівчарству), зокрема *Музей музичних інструментів Романа Кумлика у Верховині*, який функціонує від 1999 року на подвір'ї будинку музиканта та колекціонера. Варто додати, що експонати для музею власник музею збирав упродовж 30 років. «Це і народний одяг із льону та шкіри, і розписні глиняні тарілки, і гуцульські топірці-бартки, і грошові знаки різних часів, і багато інших старовинних речей та предметів народного побуту. Найбільшою різноманітністю відрізняється колекція народних музичних інструментів: скрипки, трембіти, цимбали, дрімби, кобзи. Особливою гордістю колекції є гуцульська волинка – дуда. В минулому екскурсії проводив сам господар музею, супроводжуючи розповідь про кожен інструмент виконанням народних мелодій та пісень. Після смерті музиканта гостей приймає його донька Наталія [9].

Своєрідною окрасою Верховини є *Будинок-музей фільму «Тіні забутих предків»* відкритий у 2001 р. у приміщенні, де жив і творив режисер кінострічки С. Параджанов. Саме цей колоритний фільм приніс митцю міжнародну славу. Експозиція представляє речі, що пов'язані з фільмом (весільну гуглю, в якій був одягнений головний герой, світлини з акторами тощо), а також автентичні гуцульські одяг та предмети побутового вжитку [10].

Висновки. Таким чином, музеї Гуцульщини – це не лише сховища матеріальної та духовної культури, допомагають зберегти артефакти, мистецтво, документи та інші об'єкти, що ілюструють історію та культуру різних народів, сприяють формуванню історичної пам'яті, підтримці народних ремесел, розвитку туризму та вихованню поваги до національної спадщини, відіграють важливу роль, яка виходить за межі традиційного збереження артефактів, стають активними учасниками культурного діалогу, сприяють збереженню ідентичності та створюють можливість для глибшого розуміння наших коренів.

Перспектива подальших досліджень теми. Окремі музеї на території Карпатського регіону впроваджують новітні технології, створюють інтерактивні та освітні експозиції для кращого занурення в культурний контекст експонатів мешканців Карпат, що, безперечно, сприяє глибшому розумінню нематеріальної спадщини горян та становить перспективу наступних розвідок. Складні реалії сьогодення в Україні мають невизначений характер у часі, у зв'язку з цим тематика вивчення музеєзнавства не вичерпується, а навпаки, потребує подальшого дослідження.

Список використаної літератури

1. Афанасьєв О. В., Бурлака Є. В., Маркіна Ю. М. Скансени України як важливий туристичний ресурс. Туристична індустрія: сучасний стан та пріоритети розвитку : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. / голов. ред. В. С. Курило. Луганськ, 2009. С. 80–84.
2. Борисенко Ю. С. Характерні особливості становлення та розвитку скансенів в Україні на початку XXI ст. : культурно-дозвілєва складова. Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. 2019. № 41. С. 66–72.
3. В Ужгороді провели екскурсію-квест у Скансені для дітей вимушених переселенців. Сайт міста Ужгород. URL: [0312.ua/news/3354135/v-uzgorodi-proveli-ekskursiu-kvest-uskanseni-dla-ditej-vimushenih-pereselenciv-foto-video](https://uzgorod.gov.ua/news/3354135/v-uzgorodi-proveli-ekskursiu-kvest-uskanseni-dla-ditej-vimushenih-pereselenciv-foto-video)
4. Данилюк А. Г. Українські скансени. Історія виникнення, експозиції, проблеми розвитку. Тернопіль : Навч. книга – Богдан, 2006. 104 с.
5. Косівський музей народного мистецтва та побуту Гуцульщини. Івано-Франківщина туристична. URL : <https://iftourism.com/places/kosivskiy-muzey-narodnogo-mistectva-ta-pobutu-guculshchini>
6. Криворівнянський літературно-меморіальний музей Івана Франка. Музейний портал. URL : https://museum-portal.com/ua/muzei/262_krivorivnyanskiy-literaturno-memorialniy-muzey-ivana-franka
7. Музей гуцульського побуту та мистецтва «У трембітаря», Верховина. Karpaty. URL : <https://karpaty.rocks/muzey-guculskogo-pobutu-ta-mystectva-u-trembitarya-verhovyna>
8. Музей гуцульської магії. Музейний портал. URL : https://museum-portal.com/ua/muzei/277_muzey-guculskoyi-magiyi
9. Музей музичних інструментів Романа Кумлика у Верховині. Travels inclusive Ukraine. URL :

<https://travels.in.ua/uk-/object/1320/muzey-muzychnykh-instrumentiv-imeni-romana-kumlyka>.

10. Музеї у Верховині. Карпати info. URL : <https://www.karpaty.info/ua/uk/if/vh/verkhovyna/museums/>

11. Паска Б., Паска Т. Формування національно-культурної ідентичності дітей та молоді Надвірнянщини засобами музейної педагогіки. Методика викладання історії. С. 187. URL : <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/istgal/article/view/2417/3465>

12. Позняк А. Скансени в умовах російсько-української війни: трансформація культурно-дозвілєвих практик. Культурологічний альманах. Вип. 1 (9), 2024. URL : <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/358/336>

References

1. Afanasyev O. V., Burlaka YE. V., Markina YU. M. Skanseny Ukrayiny yak vazhlyvyi turystychnyy resurs. [Open-air museums of Ukraine as an important tourist resource]. Turystychna industriya: suchasnyy stan ta priorytety rozvytku : materialy IV Mizhnar. nauk.-prakt. konf. / holov. red. V. S. Kurylo. Luhansk, 2009. S. 80–84.

2. Borysenko YU. S. Kharakterni osoblyvosti stanovlennya ta rozvytku skanseniv v Ukrayini na pochatku XXI st. : kulturno-dozvillyeva skladova. [Characteristic features of the formation and development of open-air museums in Ukraine at the beginning of the 21st century: cultural and leisure component]. Aktualni problemy istoriyi, teorii ta praktyky khudozhnoyi kultury. 2019. № 41. S. 66–72.

3. V Uzhgorodi proveli ekskursiyu-kvest u Skanseni dlya ditey vymushenykh pereselentsiv. [In Uzhgorod, a quest excursion was held in Skansen for children of internally displaced persons]. Sayt mista Uzhhorod. URL: <https://www.0312.ua/news/3354135/v-uzgorodi-proveli-ekskursiu-kvest-uskanseni-dla-ditej-vimusenih-pereselenciv-foto-video>

4. Danylyuk A. H. Ukrayins'ki skanseny. Istoriya vynykennya, ekspozytsiyi, problemy rozvytku. [Ukrainian open-air museums. History of origin, expositions, development problems]. Ternopil : Navch. knyha – Bohdan, 2006. 104 s.

5. Kosivskyy muzey narodnoho mystetstva ta pobutu Hutsulshchyny. [Kosivskiy Museum of Folk Art and Life of the Hutsul Region]. Ivano-Frankivshchyna turystychna. URL : iftourism.com/places/kosivskiy-muzey-narodnogo-mistectva-ta-pobutu-guculshchini

6. Kryvorivnyanskyy literaturno-memorialnyy muzey Ivana Franka. [Kryvorivnyan Literary and Memorial Museum of Ivan Franko]. Muzeyyny portal. URL : https://museum-portal.com/ua/muzei/262_krivorivnyanskiy-literaturno-memorialniy-muzey-ivana-franka

7. Muzey hutsulskoho pobutu ta mystetstva «U trembitarya», Verkhovyna. [Museum of Hutsul Life and Art "At the Trembitary", Verkhovyna]. Karpaty. URL : karpaty.rocks/muzey-guculskogo-pobutu-ta-mystectva-u-trembitarya-verhovyna

8. Muzey hutsulskoyi mahiyi. [Museum of Hutsul Magic]. Muzeyyny portal. URL : https://museum-portal.com/ua/muzei/277_muzey-guculskoyi-magiyi

9. Muzey muzychnykh instrumentiv Romana Kumlyka u Verkhovyni. [Roman Kumlyk Museum of Musical Instruments in Verkhovyna]. Travels inclusive Ukraine. URL : <https://travels.in.ua/uk-/object/1320/muzey-muzychnykh-instrumentiv-imeni-romana-kumlyka>

10. Muzei u Verkhovyni. [Museums in Verkhovyna]. Karpaty info. URL : karpaty.info/ua/uk/if/vh/verkhovyna/museums/

11. Paska B., Paska T. Formuvannya natsional'no-kul'turnoyi identychnosti ditey ta molodi Nadvirnyanshchyny zasobamy muzeynoyi pedahohiky. [Formation of national and cultural identity of children and youth of Nadvirna region by means of museum pedagogy]. Metodyka vykladannya istoriyi. S. 187.

12. Poznyak A. Skanseny v umovakh rosiys'ko-ukrayins'koyi viyny: transformatsiya kul'turno-dozvillyevykh praktyk. [Open-air museums in the conditions of the Russian-Ukrainian war: transformation of cultural and leisure practices]. Kul'turolohichnyy al'manakh. Vyp. 1 (9), 2024. URL : almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/358/336

MUSEUMS OF THE HUTSUL REGION AS A MEANS AND FORM OF PRESERVATION OF CULTURAL HERITAGE

Vasyl OZOROVYCH – PhD student D. student at the Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Olga FABRYKA-PROTSKA – Doctor of Study of Arts, Professor,
Professor of the Department of Ukrainian Music and Folk Instrumental Art,
Educational and Research Institute of Art, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk

The article comprehensively covers the functioning of Hutsul museums as centers of preservation and popularization of the unique culture of the Ukrainian Carpathians. The leading museum institutions of the region representing folk art, traditions, life, spirituality and crafts of the Hutsuls are analyzed. Their contribution to the formation of national identity and the development of ethnographic tourism is noted. It is proved that, despite the difficult realities of today in Ukraine, the museums of the Hutsul region contribute to the preservation and popularization of traditional folk culture, educating a new generation of Ukrainians on the basis of national traditions. Museums of the Hutsul region are not only repositories of material and spiritual culture, they help to preserve artifacts, art, documents and other objects that illustrate the history and culture of different peoples, contribute to the formation of historical memory, support folk crafts, tourism development and fostering respect for national heritage, play an important role that goes beyond the traditional preservation of artifacts, become active participants in cultural dialogue, contribute to the preservation of identity and create opportunities for a deeper understanding of our roots. Some museums in the Carpathian region are introducing the

latest technologies, creating interactive and educational exhibitions to better immerse themselves in the cultural context of the Carpathian exhibits, which undoubtedly contributes to a deeper understanding of the intangible heritage of the highlanders and provides a prospect for further research.

Key word: material culture, Hutsul region, museums, history, art, ethnography, crafts, musical instruments, exhibits.

Стаття надійшла до редакції 26.04.2025
Отримано після доопрацювання 14.05.2025
Прийнято до друку 17.05.2025

УДК 929 М. Губчук

УНІВЕРСАЛІЗМ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ МИКОЛИ ГУБЧУКА

Назар ГОЛЕЙ – здобувач освітньо-наукового ступеня,
Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, м. Івано-Франківськ
<https://orcid.org/0009-0007-2463-252X>
<https://doi.org/10.35619/ucpmk.50.986>
nazar.holei.22@pnu.edu.ua

Здійснено культурологічне дослідження універсалізму творчої особистості Миколи Губчука, що має на меті комплексне висвітлення його багатогранної діяльності, яка поєднує мистецький, організаційний, волонтерський та суспільний виміри. Значна увага надається виявленню ролі М. Губчука як агента культурних трансформацій у складний для країни період, зокрема під час повномасштабного вторгнення росії в Україну. Наукова новизна дослідження полягає в осмисленні ролі М. Губчука не лише як виконавця, а носія гуманістичних ідей, культурного дипломата, що сприяє інтеграції українського мистецтва, та рушія інноваційних змін у суспільстві. У висновку наголошено на важливості універсальної творчої особистості для зміцнення національної єдності українського народу та активного залучення до процесів культурного оновлення в межах глобального контексту.

Ключові слова: творча особистість, універсалізм, Микола Губчук, оперний співак, менеджер.

Постановка проблеми. Спираючись на вже існуючі дослідження універсалізму творчої діяльності, а саме діяльнісного універсалізму, очевидним постає той факт, що українська культура надзвичайно багата митцями, які досягнули визначних результатів у більш як одній сфері. Це питання досліджували українські науковці. За словами Ю. Москвічової: «Універсалізм творчої особистості, тобто здатність до багатопланової діяльності, має два головні виміри пов'язані між собою. Перший – це глибина проникнення у різні сфери діяльності та здатність до різних видів творчості, доповнені широтою світогляду. Другий вимір універсалізму – це певна якість світогляду, яка характеризується здатністю вловити ритм, гармонію світобудови, досягнути часто прихований зв'язок причин та наслідків, визначити домінуючий напрям у розвитку мистецтва та духовного життя суспільства» [9; 6].

У ХХ столітті інтерес до вивчення діяльності видатних українців штучно придушувався радянською владою, що суттєво сповільнило поступ теоретичного опрацювання доробку знакових особистостей. Тому важливо продовжувати поглиблене вивчення цієї проблематики. Що стосується початку ХХІ століття – стрімкий розвиток інформаційних технологій, військова агресія російської федерації проти України у 2014 році та повномасштабне вторгнення росії в Україну 2022 року стали тригерами формування у суспільстві нової генерації митців-універсалів. Яскравим представником цього покоління є Микола Губчук – український оперний та камерний співак, художній керівник Коломийської філармонії ім. О. Козаренка, волонтер, активний учасник та ініціатор суспільних змін. Участь в концертах на провідних сценах світу, організація благодійних заходів, комунікація з митцями з інших країн та ефективний менеджмент у філармонії гармонійно поєднуються в діяльності М. Губчука, об'єднуючи виміри особистісного зростання із суспільною користю. Проблема полягає в аналізі феномена митця, здатного одночасно здійснювати вплив як на музичну культуру, так і на громадське життя.

Аналіз останніх публікацій. О. Комендою запропоновано модель універсальної творчої особистості в аспекті діяльнісного універсалізму. Авторка обґрунтовує діялісно-структурний метод дослідження універсальної творчої особистості, доводить значущість цього феномена для української музичної культури [7]. Ю. Москвічовою розглянуто універсальну творчу особистість як соціокультурний феномен [9]. Лі Пінтіні здійснив узагальнення сучасного музикологічного дискурсу щодо специфіки універсалізму творчої особистості [8]. Культурно-інтеграційна діяльність М. Губчука в контексті російсько-української війни представлена автором статті [5].

Мета статті – висвітлення діялісного універсалізму Миколи Губчука, що поєднує професійну діяльність оперного, концертно-камерного співака, менеджера і громадського діяча.

Методологія дослідження. У роботі застосовано міждисциплінарну методологію, що включає